

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Мај 2017.

Београд, јун 2017.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије је почела да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од децембра 2014. за Народну банку Србије спроводи агенција Нинамедија. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Резултати мајске анкете показују да тржишни учесници очекују да ће ценовна стабилност бити очувана како у наредној години дана тако и у средњем року.

Према резултатима анкете агенције Нинамедија, инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде за годину дана унапред наставила су да се крећу у границама циља ($3 \pm 1,5\%$) и у мају су била на нивоу од 3,5%.

Краткорочна инфлациона очекивања представника синдиката су мају снижена на ниво од 2,85%, док су код становништва снижена на 5,0%.

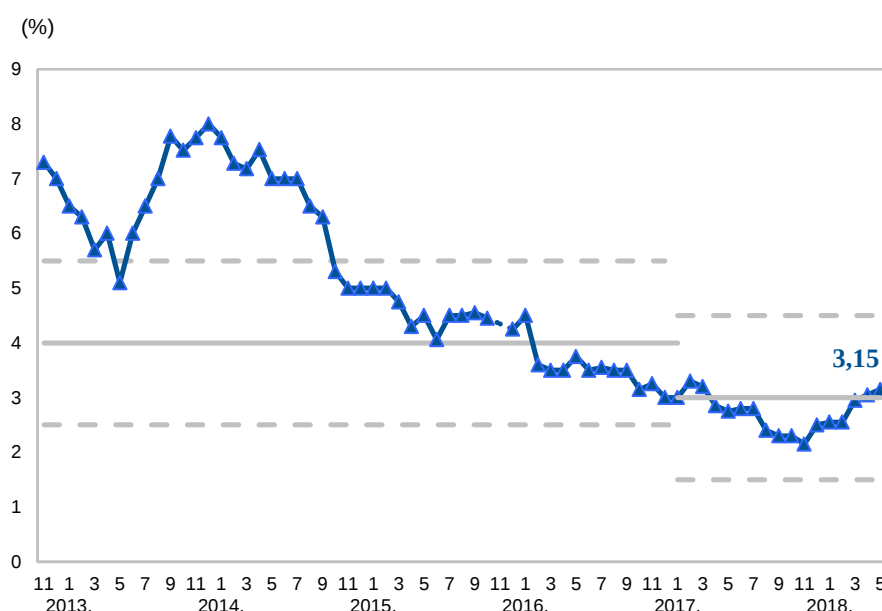
Средњорочна инфлациона очекивања (за две године унапред) свих посматраних сектора, осим становништва, наставила су да се крећу у границама циља.

Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора су, према резултатима анкете агенције Нинамедија, наставила да се крећу у границама циља и у мају су забележила ниво од 3,5%. Такође, према анкети агенције Блумберг, очекивања финансијског сектора налазе се у границама циљаног коридора, при чему је очекивани ниво инфлације за јун 2018. године на нивоу од 3,3%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос, Нинамедија и Блумберг.

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Нинамедија и Блумберг) у мају је износила 3,15%.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора налазе се у границама циља од увођења овог питања у анкетни упитник (март 2014) и у мају су задржана на нивоу из априла од 3,5%.

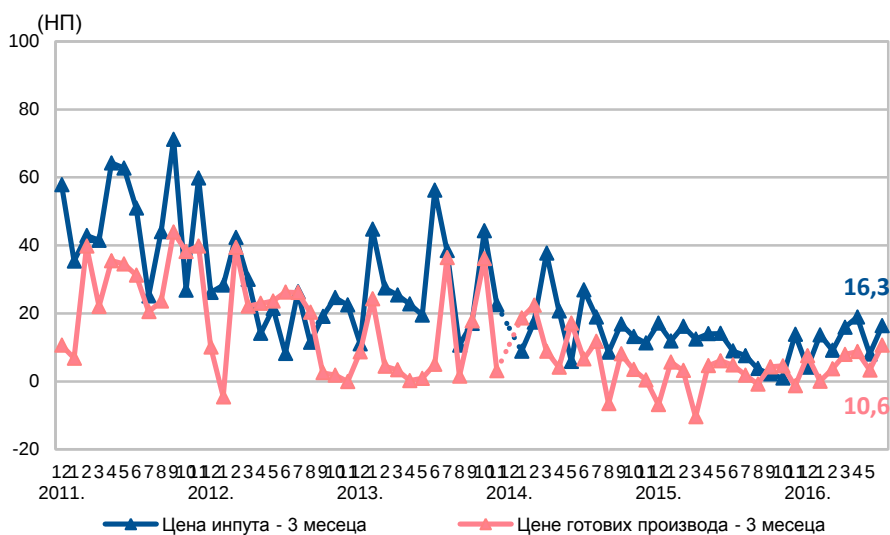
¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете се приписује аритметичка средина одговора из анкета Нинамедија и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

Краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања привредника су у мају забележила ниво од 3,5%. Према њиховим коментарима, на благ раст њихових инфлационих очекивања највише је утицао очекивани раст цене нафте. Истовремено, кретање очекивања у границама циља указује на поверење привредника да ће постигнута стабилност цена бити очувана како у кратком тако и у средњем року.

Слично као и претходних месеци, већина привредника је у мају очекивала стабилност цена инпута (79,9%) и готових производа (85,6%) у наредна три месеца. Истовремено, благо је повећан нето проценат² (НП) привреде који у наредна три месеца очекује раст цена инпута на 16,3% и готових производа на 10,6%. Такође, резултати мајске анкете у погледу очекиваног кретања цена инпута и готових производа у наредној години дана дају следеће резултате – НП привреде који очекује раст цена *инпута* у мају је износио 32,0%, док је НП привреде који очекује раст цена *готових производа* износио 14,1%.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Ипсос/Нинамедиа.

² Израчунавају се као разлика учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

Раст производње/промета у наредна три месеца, према резултатима мајске анкете, очекивао је НП привредена нивоу од 37,5%. Истовремено, НП привреде који у наредној години дана очекује раст производње/промета у мају је забележио раст на 46,1%.

Инфлациона очекивања синдиката

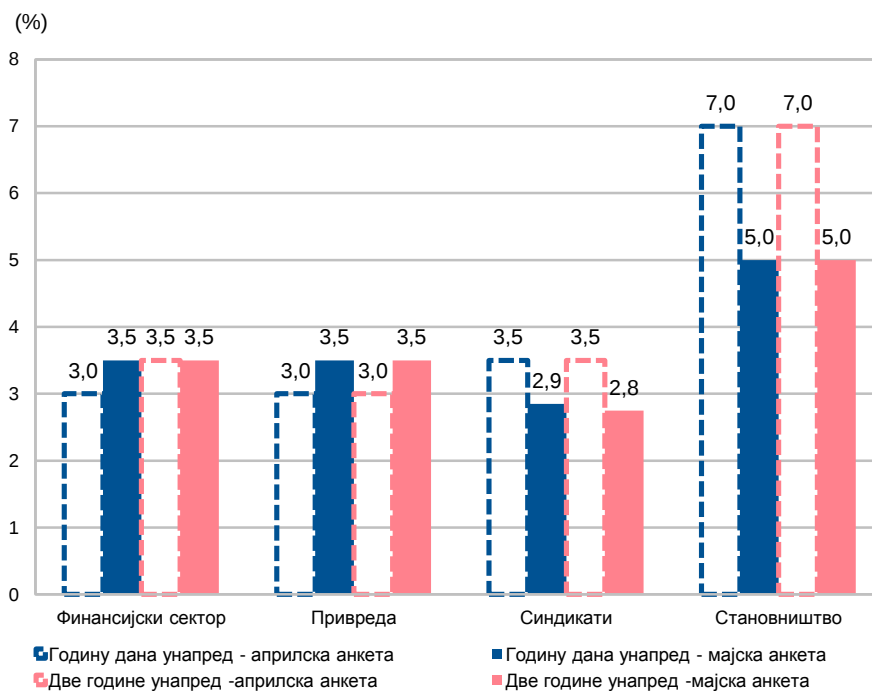
Према резултатима мајске анкете агенције Нинамедија, инфлациона очекивања представника синдиката за годину дана унапред су у мају забележила пад на 2,85%, а средњорочна инфлациона очекивања су спуштена на ниво од 2,75%. У наредном периоду синдикати очекују стабилност цена и раст производње и њихов позитиван ефекат на животни стандард.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Становништво већ скоро две године очекује инфлацију за годину дана унапред у распону од 5,0% до 7,0%. Резултати анкете агенције Нинамедија показују да су инфлациона очекивања становништва за годину дана унапред у мају забележила пад на ниво од 5,0%.

Средњорочна инфлациона очекивања становништва (за две године унапред) такође су уобичајено волатилнија и виша у односу на очекивања осталих сектора, тако да становништво очекује да ће инфлација и у мају 2019. износити 5,0%.

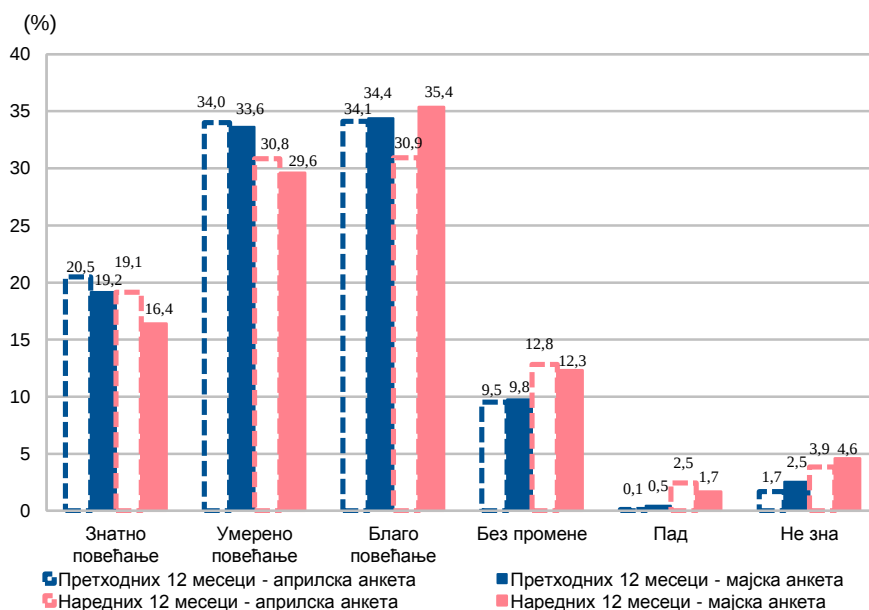
Графикон 3. Очекивана м.г. инфлација за једну и две године унапред

Извор: Нинамедија.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Као и претходних месеци, резултати описне (квалитативне) анкете су у складу с нумерички исказаном инфлацијом и показују да и у мају највећи број анкетираних грађана очекује **умерено или благо повећање цена** (65,0%) у наредној години дана. Истовремено, учешће анкетираних који очекују знатно повећање цена у наредној години дана је спуштено на ниво од 16,4%. Удео анкетираних који не очекује промену цена или очекује њихов пад износи 12,3% и 1,7%, респективно, док се 4,6% испитаника изјаснило да не зна.

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу, што доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

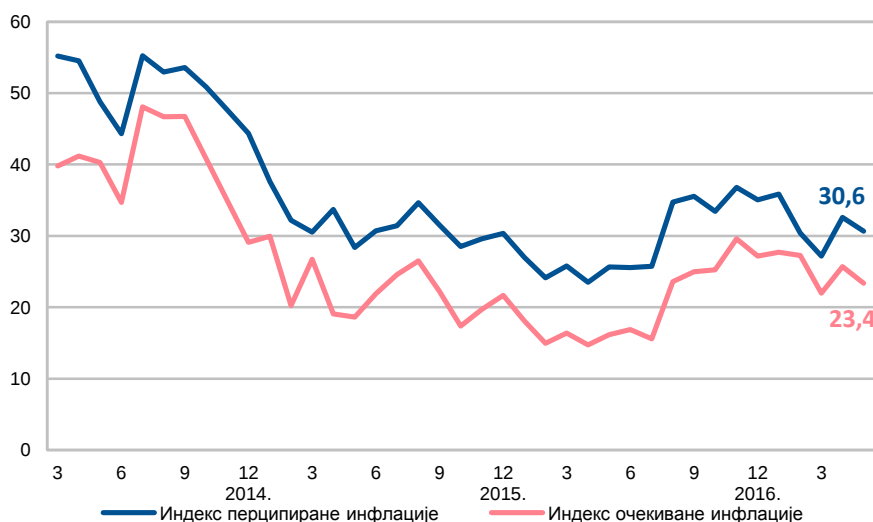
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Нинамедија.

Индекс перципиране инфлације наставио је да бележи више вредности у односу на индекс очекиване инфлације, што нам показује да становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа у односу на претходну годину дана. Тако кретање последица је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци³.

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

(у индексним поенима)

Извор: Нинамедија.

³ Поменути индекс се добија као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.